

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑๙/๒๕๖๒

วันที่ ๑ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
นายสิริระ เจนจาคะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๑) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

ระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นระบบรัฐสภาที่มีการตุลาการอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ โดยฝ่ายนิติบัญญัตินอกจากมีหน้าที่และอำนาจตรากฎหมายแล้วยังมีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบการปฏิบัติของฝ่ายบริหารด้วย แต่การใช้อำนาจตรวจสอบของฝ่ายนิติบัญญัติดังกล่าว จะต้องอยู่ในขอบเขตแห่งความเหมาะสมและความจำเป็น เพื่อให้เกิดความพอดีและเป็นธรรมในการตุลาการอำนาจซึ่งกันและกัน หากขอบเขตการตรวจสอบของฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจน้อยเกินไป ย่อมไม่อาจตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ หากมีอำนาจมากเกินไป ย่อมเป็นการก้าวล่วงแทรกแซงการปฏิบัติของฝ่ายบริหาร รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติกรอบหน้าที่และอำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาไว้ในมาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๒๙ กล่าวคือ

มาตรา ๑๑๔ บัญญัติวางกรอบการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักทั่วไปให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ความเป็นอิสระ ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม การปฏิบัติหน้าที่ในสภาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเป็น

การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศ มิใช่เป็นผู้แทนเฉพาะจังหวัดใดหรือคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

มาตรา ๑๒๙ บัญญัติวิธีปฏิบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในการกระทำการกิจการ พิจารณาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ โดยให้มีอำนาจตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการในเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภา แม้อำนาจการตั้งคณะกรรมการจะไม่ได้ตัดอำนาจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อสอบถามหรือหาข้อเท็จจริงในเบื้องต้นเช่นเดียวกับสิทธิพื้นฐานของประชาชนทั่วไป แต่วรรคสี่ของมาตรา ๑๒๙ บัญญัติให้อำนาจเฉพาะคณะกรรมการที่จะเรียกเอกสารหรือบุคคลใด ๆ มาให้ข้อเท็จจริงได้ ซึ่งอำนาจการเรียกเอกสารหรือบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง โดยสภาพแล้วย่อมเป็นการก้าวล่วงไปกระทบถึงสิทธิของบุคคลอื่น อาจถึงขนาดเป็นการก้าวก่ายแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลอื่นได้ การให้บุคคลใดหรือคณะใดมีอำนาจที่สำคัญเช่นนี้ ย่อมต้องเป็นกรณีจำเป็นเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาสามารถปฏิบัติหน้าที่ภายในกรอบอำนาจได้อย่างถูกต้องเป็นธรรม จำเป็นต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายให้อำนาจกระทำได้ เมื่อรัฐธรรมนูญบัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจโดยชัดเจนเช่นนี้ ย่อมเห็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ว่า ผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ล่าฝิ่งไม่มีอำนาจที่จะใช้สถานะความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา เรียกเอกสารหรือบุคคลใดมาเพื่อให้ได้หลักฐานหรือข้อเท็จจริงใด ๆ ได้

ฉะนั้น มาตรา ๑๘๕ (๑) จึงบัญญัติห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น โดยถือเป็นกรณีร้ายแรงอันเป็นเหตุให้ผู้ฝ่าฝืนต้องพ้นสมาชิกภาพ ตามมาตรา ๑๐๑ (๗)

คดีนี้ ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องและคณะจำนวนรวม ๘ คน เดินทางไปจังหวัดภูเก็ต อ้างว่าเป็นการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบที่ดิน น.ส. ๓ ก. ที่มีการก่อสร้างคอนโดมิเนียมแห่งหนึ่งในตำบลกะรน อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ในการเดินทางไปดังกล่าวได้พบกับพันตำรวจโทประเทือง ผลมานะ รองผู้กำกับการป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรกะรน ผู้ถูกร้องสอบถามถึงการปฏิบัติหน้าที่ว่า เหตุใดไม่จับกุมเมื่อเห็นการก่อสร้างผิดกฎหมายอันเป็นความผิดซึ่งหน้า และผู้ถูกร้องยังกล่าวในลักษณะเป็นการตาคำว่า เหตุใดไม่จัดกำลังดูแลคณะของผู้ถูกร้องที่ลงพื้นที่ในวันรุ่งขึ้น ผู้ถูกร้องสวมเครื่องแบบข้าราชการรัฐสภาเข้าร่วมประชุมกับนายกเทศมนตรีตำบลกะรน เพื่อสอบถามปัญหาการก่อสร้างคอนโดมิเนียม มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามคำร้องของผู้ร้องว่า การกระทำ

ของผู้ถูกร้องเป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติราชการ อันเป็นเหตุให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๑ (๗) หรือไม่

เห็นว่า ผู้ถูกร้องมีสถานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีกรอบอำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องมิได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการไปดำเนินการสอบหาข้อเท็จจริงจากบุคคลภายนอก ผู้ถูกร้องจึงไม่มีอำนาจเรียกเจ้าหน้าที่หรือเรียกเอกสารจากเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบหาข้อเท็จจริงได้ มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการก้าวก่ายแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ คดีนี้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องสอบถามการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและนายกเทศมนตรีตำบลกระนวน แม้จะใช้ถ้อยคำที่แสดงอำนาจ แต่ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องเข้าไปแทรกแซงโดยการสั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและเทศบาลตำบลกระนวนปฏิบัติหน้าที่หรือเรียกเอกสารจากเจ้าหน้าที่ตำรวจและเทศบาลตำบลกระนวน การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการแสดงอำนาจที่ไม่เหมาะสมแต่ไม่ถึงขนาดเป็นการก้าวก่ายแทรกแซงการทำงานของเจ้าหน้าที่ เป็นเพียงการแสดงพฤติกรรมที่ไม่สมควรในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนจะเป็นการผิดจริยธรรมหรือไม่ ไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องยังไม่ถึงกับเป็นการก้าวก่ายแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตามมาตรา ๑๘๕ (๑) ดังนั้น สมาชิกภาพความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗)

(นายจิรนิติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ